

BLOG PERSONAL

De Jaume PATUEL i PUIG

Pedapsicogog i psicoanalista

<http://lacomunidad.elpais.com/jaumeapatuel>

jpatuel@copc.es

LES NOVES CATEDRALS

Per a tots és ben conegut que ens trobem en crisi. Així, doncs, si la ràdio o la televisió ens generen angoixa, canviem de programa. El mateix passa amb la premsa, de la qual ens podem quedar amb les pàgines que ens interessin. Sempre es torna al mateix, per la qual cosa la matxuca és perversa, intencionada, però no amb la intenció d'informar, sinó de "manipular les ments". En el fons, malgrat ens costi assimilar-ho, ens trobem en una crisi les causes de la qual són existencials: el paper de l'angoixa en la finança. L'angoixa de l'existència sense allò necessari.

Ens trobem, doncs, davant una nova religió que creiem que ens salva: el neoliberalisme. Les altres religions o alternatives pel moment han desaparegut o no són ja tan fortes ni manifestes. I per retre culte a aquesta nova religió, el sistema capitalista, ha muntat els seus nous ritus i llocs. El nous llocs, o noves catedrals, són aquests grans i luxosos edificis, alts, de molt de pisos. Així sí, ben custodiats per la paranoia que pateixen, Ara, després del 11-S s'apliquen més que mai "controls arreu".

Passa el mateix quan hi han hagut robatoris en altres edificis, les anècdotes o les historietes que narren en són moltes, però, això sí, totes elles tenen com a factor comú una intel·ligència pròpia que sap actuar contra el sistema. I es manifesta un sistema feble, vulnerable i no absolut. A més, com no tothom pot anar a les Noves Catedrals puix que les entrades estan ben controlades, han obert sucursals, que són les noves esglésies i capelletes, arreu.

I tot això amb llums, dia i nit, per tal de no perdre'ns en la foscor. Amb les seves finestretes automàtiques per no haver de fer cua. I així creiem que "l'atenció al client" és de veritat, quan la sola cosa que es reforça és la incontinència. Per altra part, en aquest sistema s'imposa la rotació de personal per no establir vincles afectius que poden fer malbé les confessions o confidències. La confiança, en conseqüència, s'ha perdut.

Poc importa per al sistema. En el seu lloc s'erigeix la coacció. La visió mundial de la salvació, és a dir, emplenar les arquas. Ja no té fronteres geogràfiques. Les almoines no són voluntàries. No neixen de la gratitud, la solidaritat o la compassió, sinó que són obligatòries, necessàries, com és la del manteniment de la llibreta, un dels nous actes repetitius de culte.

I com passa sense consulta prèvia, com si d'un nou dogma o encíclica es tractés, l'almoina o aportació puja el 75% de cop per a les obres socials (...) I si no es vol fer l'aportació, "hom se'n surt, d'aquesta capelleta o església" i aleshores es comença un pelegrinatge, que no te cap fruit. Al final és tota una pèrdua de temps. I com el temps és "or"...es deixa per impotència perquè un acaba perdent econòmica, psíquica i físicament. Fruit d'una guerra camuflada

Porto a la consideració de la persona lectora un text, tret del plec de la revista *Vida nueva*, del 21 a 27 d'abril, del present any, el número de la qual és el 2.797. L'autor és un jesuïta, Josep Ignasi González Faus, responsable de l'Àrea teològica de Cristianisme i Justícia, de Barcelona, i al mateix temps, professor emèrit de Cristologia de l'Institut de Teologia Fonamental de Sant Cugat del Vallès (Barcelona). El títol és *Vivir en el*

lío. Carta a Don Mariano Rajoy, president de govern de l'Estat Espanyol. Diu així: "Deixem-nos d'al·lusions bíbliques, i fixi's en aquesta dada: cap polític s'atreveix a enfrontar-se amb les banques (que s'han anat convertint en les grans depredadores de la nostra època), ni encara que Obama faci lúcids discursos inflamats con l'avarícia de Wall Street: perquè els polítics saben molt bé que les banques poden enfonsar a qualsevol país. Aquesta amenaça va ser suficient per perdonar-los en lloc de jutjar-los quan va esclat la passada crisi econòmica. I això ho va fer tant en Zapatero, que deia de ser d'esquerres, com Sarkozy o Vostè... que són de dretes. I sense arribar tant lluny, en un tot menor, les banques tenen molt que veure en la finança dels partits i de les campanyes electorals. Dit una mica brutalment: temo que algunes banques acabin sent a Europa com el narcotràfic a Amèrica llatina".

El paràgraf anterior anava precedit d'aquest: "Fins i tot els papes (que no són precisament teòlegs de l'alliberament) no s'han cansat de repetir darrerament que l'economia ha d'estar al servei de la política i no al inrevés. Doncs bé, la impressió avui dominant és que la política es redueix quasi únicament a aquestes dues coses: ser esclava de l'economia i proclamar mentides que dissimulin aquest esclavatge. Quan escolto o llegeixo aquesta opinió (que comporto bastant) em recordo de com el quart Evangeli defineix a Satanàs: "Homicida i mentider".

Crec que González Faus parla amb claredat i molta lucidesa. Tot això no treu que emergeixi la impotència i indignació davant aquesta realitat, que tanta angoixa existencial genera. D'aquesta forma els membres d'aquestes capelletes o esglésies, i àdhuc de les grans catedrals, no deixen en el fon de ser súbdits, és a dir, no poden opinar ni decidir, sinó senzillament complir ordres, vendre productes financers i moltes vegades, fent-ho de forma enganyosa. Per adonar-nos-en només cal parlar amb els seus "ministres" angoixats, perseguits per un sentiment de culpa, quan se sinceren amb el client prudent.

Davant aquest panorama real, cal aprendre a recórrer o fer emergir els propis recursos psíquics, tant els cognitius com els conductals, no diguem els afectius o emocionals, per tal que aquests darrers no bloquegin la personalitat i així poder superar l'angoixa i cercar les solucions que es puguin. Però en trobar-se que un "ministre" d'una església o capella, que compleix ordres amb tota la fredor possible, li digui (o li demani un acte de fe cega) a una persona creient de vuitanta anys que el diner és d'ell, que no el perdrà, però que ara no se li pot lliurar. És suficient per agafar un atac d'angoixa, però d'angoixa real no neuròtica ni psicòtica. Quin nom s'hauria de posar a aquesta forma de salvar, tractar les persones? Sectarisme o rentat de cervell o un intent d'homicidi psíquic?